

دوشنبه 12 خرداد 1399 - 9 شوال 1441 - 1 ژوئن 2020

رحلت آیت الله العظمی "سید محسن حکیم" زعیم حوزه علمیه نجف اشرف (1349 ش)

رحلت آیت الله العظمی "سید محسن حکیم" زعیم حوزه علمیه نجف اشرف (1349 ش)، حضرت آیت الله العظمی سید محسن طباطبایی حکیم در سال 1267 ش (1306 ق) در نجف اشرف به دنیا آمد. وی پس از فراگیری مقدمات و سطوح حوزه، در 20 سالگی به درس خارج آیات عظام آخوند خراسانی، آقا ضیاء عراقی و میرزای نایینی وارد شد و به اجتهاد رسید. آیت الله حکیم پس از رحلت آیت الله بروجردی به عنوان یکی از مراجع مطرح و برجسته مطرح گردید و بسیاری از مردم عراق و شیعیان مناطق اطراف از ایشان تقلید می کردند. ایشان با تمام جریاناتی که در جهت مخالفت با اسلام شکل می گرفت به مبارزه بر می خاست و از خود مسامحه نمی داشت. فتوای معروف ایشان درباره الحادی بودن کمونیسم، تحول بزرگی در عراق به وجود آورد. همچنین فتوای جهاد علیه اسرائیل و تقویت نیروهای مبارز ضد رژیم صهیونیستی از ایشان صادر گردید. ساخت و تأسیس کتابخانه ها، مدارس، حسینیه ها و مکان های فرهنگی و تألیف کتبی از قبیل مؤسسه عروة الوثقی، نهج الفقه و شرح تبصره و... از جمله خدمات این مرجع بزرگ به حوزه نجف و عالم تشیع است. سرانجام این عالم ربانی در حالی که اهانت های فراوان و آزارهای بسیاری از رژیم بعث عراق متحمل شده بود، در دوازدهم خرداد 1349 برابر با 27 ربیع الاول 1390 ق در 92 سالگی دعوت حق را لبیک گفت و پس از تشییع با شکوه، در نجف اشرف به خاک سپرده شد.

انتشار نخستین شماره از ماهنامه ی (مجلس)، (1324 ق)، روزنامه ی مجلس، توسط یکی از مشروطه خواهان به نام میرزا محمدصادق طباطبایی تأسیس شد. او فرزند یکی از رهبران صدر مشروطیت به نام آیت الله سید محمد طباطبایی بود. شایان ذکر است که در پی اعلام مشروطیت و آزادی مطبوعات، تعداد روزنامه های ایران رو به افزایش نهاد و ده ها روزنامه در شهرهای مختلف ایران منتشر شد. اما نخستین روزنامه ی عهد مشروطه که بعد از گشایش مجلس شورای ملی در ایران به چاپ رسید، روزنامه ی مجلس بود که به درج اخبار و وقایع مجلس شورای ملی می پرداخت. تخریب ثناء متذکره ی ائمه (ع) در مدینه ی منوره توسط وهابیان سعه ی (1344 ق)، با تسلط یافتن وهابیان بر مدینه، قبور ائمه ی شیعیه و بسیاری از بزرگان اسلام توسط این فرقه ی منحرف ویران گردید. تا آن زمان، بر روی قبور ائمه ی شیعیه و سایر بزرگان اسلام که در مدینه مدفون بودند، گنبد و ضریح قرار داشت، اما از این زمان به بعد وهابیان با تخریب قبور و از بین بردن ضریح و گنبدی که بر روی تربت ائمه و بزرگان اسلام قرار داشت، مسلمانان را از فیض زیارت بارگاه آن بزرگواران محروم ساختند. از جمله قبوری که در جریان این واقعه ویران گردید، بارگاه و مقبره ی امام حسن مجتبی (ع)، امام سجاد (ع)، امام محمد باقر (ع) و امام جعفر صادق (ع) بود. این حرکت وحشیانه ی وهابیان، جهان اسلام، به ویژه ایرانیان را شدیداً متأثر نمود و در امر سفر حجاج ایرانی هم اختلال ایجاد کرد. علاوه بر ویرانی قبور ائمه ی شیعیه، قبر حضرت عبدالله و حضرت آمنه پدر و مادر حضرت رسول (ص)، مالک، پیشوای مالکی، عباس عموی پیامبر، اسماعیل از فرزندان امام جعفر صادق (ع) و... نیز به طور کامل ویران گردید. لازم به ذکر است که قوت گرفتن فرقه ی وهابی در عربستان، از ناگوارترین حوادث تاریخ اسلام در قرن چهاردهم هجری است.

آغاز نبرد "سند" در کنار رود سند، سپاهیان خوارزمشاه و مغولان (618 ق)، پس از گسترش حمله ی مغول به ایران، سلطان جلال الدین خوارزمشاه به مقابله با آنان پرداخت و در چندین جنگ، آن ها را شکست داد. جلال الدین که قصد عزیمت به هند و تدارک نیروی جدید را داشت به طرف آن دیار حرکت کرد و درصدد تهیه ی کشتی برای عبور از این رودخانه ی خروشان برآمد. ناگهان لشکریان مغول در رسیدن و چون تنها یک کشتی در دست جلال الدین بود، آن را برای مادر و حرم خود اختصاص داد، ولی آن هم در تلاطم امواج درهم شکست. در این هنگام، زنان حرم از او خواستند برای این که به دست پادشاه مغول گرفتار نشوند، آنان را به قتل برسانند و شاه هم دستور داد آن بیچارگان را به سند انداختند و غرق کردند. جلال الدین پس از مدتی نبرد، چون تاب مقاومت در خود ندید با اسب به رود عظیم سند زد و از آن جا گذشت و به هند رسید.

مرگ "جان دهنی"، دانشمند و فیلسوف معروف آمریکایی (1952 م)، جان دیویی روان شناس، مربی و فیلسوف آمریکایی در 20 اکتبر 1859 م در ورمونت آمریکا به دنیا آمد و تحصیلات اولیه را در روستای محل تولدش فرا گرفت. او قبل از بیست سالگی در رشته فلسفه دانشگاه ورمونت فارغ التحصیل شد و پس از اخذ دکترای فلسفه، در دانشگاه کلمبیا به تدریس پرداخت. دیویی مدتی در چین به سربرد و به مردم آن سرزمین، طریقه تعلیم و تربیت جدید آموخت. زمانی نیز در ترکیه حضور داشت تا گزارشی از وضع تعلیم و تربیت را جمع و آوری کند. جان دیویی فیلسوفی بود که پشتکار سستی و ناپذیر یک کشاورز را با شوق یک آزادی خواه بی مبالا در هم آمیخته و در راه دگرگون کردن سیاست و فرهنگ متأخر آمریکایی، به ویژه آموزش و پرورش نوین، تلاش می نمود. از این روست که مردم، او را به عنوان بنیانگذار آموزش و پرورش مرفعی

می‌شناسند. وی اعتقاد داشت که فلسفه، مشتق از انتزاعات نیست که از ذهنیت محض سرچشمه گرفته باشد بلکه بنیانی اجتماعی دارد، بنابراین نیروی اجتماعی است. فلسفه دیویی به اصالت وسیله موسوم است. در این فلسفه، وجوه و صورت‌های فعالیت‌های انسانی، وسایلی هستند که انسان برای حل مسائل نفسانی و اجتماعی خود برانگیخته است. چون این مسائل همواره در تغییرند، وسایلی که در حل آن‌ها نیز به کار می‌روند باید تغییر کنند. دیویی آموزش از راه تجربه و عمل، به مقتضای احتیاجات، محصل را جانشین روش تعبدی و توسل به حافظه می‌داند. نوشته‌های دیویی مصداق پیروزی معنا بر سبک است. عبارت‌های آن پیچیده و تکراری است و جمله‌هایش ناهموار و بیانش خشک و سخت است. لیکن زیر این ظاهر ناامید کننده، نه تنها دریایی از تفکرات بنیادی، بلکه گنجینه‌ای از اعتقادات تند نهفته است. به اعتقاد دیویی، وظیفه فلسفه در آینده این است که ذهن انسان‌ها را در مورد تضادها و منازعات زمان خود روشن سازد. هدف این فلسفه آن است که تا آن‌جا که در حیطه امکان انسانی است، به وسیله‌ای برای پرداختن به این تضادها بدل شود. دیویی بر این عقیده بود که کمال، هدف غایی نیست بلکه فرایند مستمر کامل شدن، بالغ گردیدن و تهذیب یافتن، هدف زندگی است. از دیویی آثار متعددی بر جای مانده که طرح یک نظریه انتقادی در اخلاق، مطالعاتی در نظریه منطقی، دموکراسی و تعلیم و تربیت، تجربه و طبیعت و در جستجوی یقین از آن جمله است. جان دیویی سرانجام در اول ژوئن 1952م در 93 سالگی درگذشت. (ر.ک: 30 اکتبر)